

Alegat. 102.

Sprawozdanie

komisji budżetowej o petycyach Towarzystw rolniczych Krakowskiego i Galicyjskiego o zasiłki na cele tychże Towarzystw.

Na posiedzeniu dnia 30 Czerwca r. b. przekazał Wysoki Sejm komisji budżetowej dwie petycje Towarzystw rolniczych do L. L. 449 i 450, a to Krakowskiego o stały roczny zasiłek złr. 4000 i Galicyjskiego o takiż zasiłek złr. 3000.

Jeśli w licznych petycyach, przesłanych i wnoszonych do Wysokiego Sejmu, zapewniających bióra Marszałka i zatrudniających wszystkie komisye, jest wiele takich, których treść może dać powód do namysłu przed sformułowaniem odnośnego wniosku, to petycje wniesione przez Towarzystwa rolnicze, na cele czysto rolnicze, w kraju tak jak nasz przeważnie rolniczym, a wniesione z żądaniami bardzo umiarkowanemi, łatwe bardzo w załatwieniu okazać się powinny.

Może nie wszystkim bez wyjątku, lecz niezaprzeczenie znakomitej większości Członków Wysokiego Sejmu, za nadto dokładnie znane są cele i usiłowania obydwóch rzeczonych Towarzystw, by się tutaj nad tem rozwodzić, by wyliczać tak liczne przedmioty ich działalności i zbawienne owoce, jakie całemu krajowi przynoszą i przynosić będą, gdy zasiłkiem materyalnym a stałym, przez Wysoki Sejm uchwalonym, poparte i wzmocnione zostaną.

Jeśli komisya budżetowa za zbytczne uważa przedstawiać tu szczegóły o celach Towarzystw rolniczych, o konieczności istnienia tych dwóch punktów centralnych, koncentrujących całą, a dla każdej części kraju z osobna jedyną reprezentacyę i obronę interesów rolniczych, to wspomnieć uważa komisya za swój obowiązek, jak dalece małymi i bliskimi do żadnych funduszami, Towarzystwa te rozporządzają: — Wiadomo, że członkami Towarzystw rolniczych w Galicyi są członkowie Oddziałów lub Towarzystw okręgowych, a to w Galicyjskiem Towarzystwie jedynie i wyłącznie, a w Krakowskiem przeważnie i że częścią dobrowolnych wkładów rocznych swych Członków, oddziały te wspierają i utrzymują komiteta centralne w Krakowie i we Lwowie. Centralne więc te organa bez oddziałów nie istniałyby, a te ostatnie zaledwieby wegetować mogły, bez swoich dwóch komitetów głównych, które c. k. Rząd za jedyną reprezentacyę rolnictwa i interesów z niem połączonych uważa, i których niezmordowanym usiłowaniom kraj rok rocz-

nie zawdzięcza — jeśli nie dostateczne, to jednak dość liczne subwencje, wywalczane w c. k. Ministerjum rolnictwa. Dzięki tym Towarzystwom, kraj posiada szkoły i Zakłady, któreby tworzyć dopiero musiał, a które teraz utrzymywać tylko ma obowiązek. Oddziały okręgowe zatem, ze szczupłych bo zaledwie na setki złr. obliczanych rocznych swoich dochodów, utrzymują obydwie Towarzystwa rolnicze ze szkodą własnych miejscowych interesów, a choć rozszerzają się liczbą Członków, z których przybywaniem wzrastają i potrzeby, to fundusze nie idą wcale w tym samym stosunku, bo przybywa wielu właścicieli z nieznaczniemi wkładkami (złr. 1 rocznie) i wielu bardzo obywateli zniżyło i zniża dawniejsze, a nieraz szczodre swe datki, pomimo, iż wszyscy radziby instytucje te rozwijać, znając konieczność ich istnienia i wiedząc, że żadne inne organa nie zastąpią tak skutecznie wszystkich interesów i potrzeb rolnictwa, a to tak teraz jak zwłaszcza w przyszłości, muszącej znaczenie i działalność komitetów centralnych rolniczych rozszerzyć,

Uznając motyw, przez obydwie Towarzystwa w petycyach podane, za słuszne, przewidując obszerniejszy jeszcze niż dotąd zakres ich działania, w ułatwianiu coraz cięższych zadań rolników, w rozwoju chowu bydła wobec ustawy o zamknięciu granic przed bydłem stepowem, w pośrednictwach wszelkiego rodzaju, jak: targami zbożowymi, wystawami, wydawnictwami itp., jednym słowem, pragnąc wszechstronnego ich rozwoju, a obawiając się zachwiania ich bytu, i będąc przekonania, iż Reprezentacja kraju rolniczego wotując pewne zasiłki na cele rolnicze, właśnie w cięższych nawet chwilach finansowego położenia kraju, korzystnie bo produkcyjnie, a nieznacznie budżet krajowy obciąży,

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Towarzystwo rolnicze krakowskie w Krakowie i Towarzystwo galicyjskie gospodarskie we Lwowie, zasilane będą z funduszków krajowych po złr. 3000 rocznie każde, a to począwszy od 1 Lipca r. b.“

Lwów, dnia 6 lipca 1880.

Przewodniczący:

H. Wodzicki.

Sprawozdawca:

Karol Scipio.